

ЮВІЛЕЇ

ФУНДАТОР ЛІСОМЕЛІОРАТИВНОЇ НАУКИ

**(до 75-річчя від дня народження доктора сільськогосподарських наук,
професора Олексія Івановича Пилипенка)**

Пилипенко Олексій Іванович народився 27 січня 1939 р. в селянській родині на Київщині. У роки воєнного лихоліття довелось сповна пізнати всі негаразди війни. У 1946 р. він розпочав навчання у семирічній школі, а згодом – навчання у середній школі № 1 імені Т. Г. Шевченка, що в смт. Миронівка Київської області, яку закінчив у 1956 р. Але продовжити освіту, до якої вже у шкільні роки виявив неабияку зацікавленість, не вдалося, адже доля підготувала йому випробування працею протягом двох років на шахті № 152-152-bis тресту «Красний Луч-вугілля», потім ще два роки на залізниці та у сільському господарстві.

Далі Олексій Іванович вступив до Тарашанського технікуму механізації сільського і лісового господарства Київської області, який закінчив у 1962 р., отримавши диплом із відзнакою.

У 1962 р. він стає студентом лісогосподарського факультету Української сільськогосподарської академії (УСГА), м. Київ (нині Національний університет біоресурсів та природокористування України – НУБіП України). Студентом був призваний до лав Радянської армії і проходив службу у військово-повітряних силах Прибалтійського військового округу у 1962–1965 рр.

Після демобілізації він продовжив навчання в УСГА, у 1970 р. закінчив з відзнакою лісогосподарський факультет і здобув кваліфікацію інженера лісового господарства. Випускник вибрав місце за професійною підготовкою і був направлений у Черкаський філіал

республіканського проектного інституту «Укрземпроект» на посаду інженера-агролісомеліоратора; це багато у чому стало основою його подальшої професійної діяльності.

У 1971–1973 рр. Олексій Іванович продовжив навчання в аспірантурі у відомого вітчизняного вченого-лісомеліоратора професора В. О. Бодрова на кафедрі лісової меліорації УСГА. Успішний достроковий захист кандидатської дисертації відбувся 10.10.1973 р. Термін навчання в аспірантурі закінчувався 1 березня 1974 р., і в цей день прийшло повідомлення із м. Москви про те, що ВАК СРСР надала О. І. Пилипенку науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук за науковою спеціальністю 06.03.04. – агролісомеліорація.

Дослідження за темою кандидатської дисертації «Ветрозащитная эффективность полезащитных лесных полос различных конструкций в облиственном и безлиственном состоянии» були проведені в умовах черноземного Степу України у Запорізькій області і присвячені обґрунтуванню оптимальних конструкцій лісових смуг.

Робота над докторською дисертацією на тему «Лесоводственные особенности и мелиоративное влияние полезащитных лесных полос в условиях черноземной Степи Украины» тривала із різною інтенсивністю протягом 20 років (1973–1992 рр.). Наукова спеціальність – 06.03.03 – лісознавство і лісівництво. У роботі здійснено теоретичне і експериментальне обґрунтування оптимальних конструкцій лісових смуг як біогеоценозу і одного із основних елементів оптимізованих лісоаграрних екологічних систем (ЛАЕС). Успішний захист дисертації відбувся 28.05.1992 р.

Вся кропітка, результативна наукова і педагогічна діяльність професора О. І. Пилипенка (близько 43 років) проходила на кафедрі лісової меліорації і оптимізації лісоаграрних ландшафтів НУБіП України (у минулому УСГА НАУ): аспірант (1971–1973), кандидат наук (1973), асистент (1973–1981), доцент (1981–1992), доктор наук (1992), професор (1992–1995), завідувач кафедри (1995–2004), професор кафедри (2004–2012), професор-консультант кафедри на громадських засадах (з 2012 р.).

Під науковим керівництвом професора О. І. Пилипенка пройшли підготовку вищої наукової кваліфікації: в докторантурі – 3 спеціалісти, в аспірантурі – 7 аспірантів. Найбільш талановитими і успішними своїми учнями він вважає доктора сільськогосподарських наук, професора В. Ю. Юхновського, кандидатів наук О. В. Совакова (доцент) і О. С. Ситника; інші – його надія.

Для лісогосподарської галузі України професор О. І. Пилипенко як керівник дипломного проектування підготував близько 200 інженерів лісового господарства і магістрів.

Одним із найвизначніших здобутків 30-річної педагогічної та наукової діяльності є опублікування очолюваного ним популярного комплексного підручника для спеціалістів і магістрів «Системи захисту ґрунтів від ерозії» (2004 р.), який по праву, за визнанням наукової і виробничої громадськості України, вважається навчальним, науковим і довідковим виданням. Співавторами і помічниками в цій роботі є професор В. Ю. Юхновський і доцент М. М. Ведмідь. Цей підручник став основою опублікування ще двох капітальних підручників: «Лісові меліорації» (2010 р.) і «Агролісомеліорація» (2012 р.), які підготовлені колективом авторів кафедри лісової меліорації і оптимізації лісоаграрних ландшафтів НУБіП України.

Професор О. І. Пилипенко – академік (1998 р.) Лісівничої академії наук України (ЛАНУ), яка створена 30.11.1993 р. і фундатором якої є Національний лісотехнічний університет України (м. Львів).

Олексій Іванович Пилипенко відзначений багатьма урядовими нагородами, серед яких: Відмінник народної освіти України (2000 р.), Відмінник аграрної освіти і науки (2010 р.), нагороджений орденом «Знак Пошани» Міністерства аграрної політики України (2005 р.), багатьма почесними грамотами та відзнаками, зокрема Почесною грамотою ректора Національного університету біоресурсів і природокористування України, академіка НАН України Д. О. Мельничука «За особливі заслуги» (2009 р.).

Професор О. І. Пилипенко з 1995 р. працює у складі двох докторських спеціалізованих рад: Д 26.004.09 у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (м. Київ) і Д 35.075.02 у Національному лісотехнічному університеті України (м. Львів).

Ювіляр ефективно працював експертом Вищої атестаційної комісії України, за що отримав Подяку від голови ВАК України (2002 р.).

Професор О. І. Пилипенко опублікував близько 150 навчальних, наукових і методичних праць, у т. ч. підручники, навчальні посібники і монографії.

Нині Олексій Іванович є радником директора Навчально-наукового інституту лісового і садово-паркового господарства НУБіП України.

Зичимо Вам, шановний Олексіє Івановичу, доброго здоров'я на довгі роки, наснаги та нових наукових і педагогічних здобутків для лісівничої галузі!

*В. П. Ткач,
член-кореспондент НААН України,
доктор сільськогосподарських наук, професор,
директор УкрНДІЛГА*

*Г. Б. Гладун,
доктор сільськогосподарських наук,
старший науковий співробітник,
завідувач лабораторії лісових культур
та агролісомеліорації УкрНДІЛГА*